

НОВІ ПРАВИЛА ОЧИЩЕННЯ МІСЬКИХ СТІЧНИХ ВОД В ЄС

Вода, Нульове забруднення

Нульове забруднення, Вода

16 жовтня 2023 року Рада ЄС ухвалила позицію щодо нових правил більш ефективного очищення міських стічних вод. Перегляд директиви спрямований на розширення сфери її застосування та узгодження з цілями Європейського зеленого курсу. Переглянута директива є одним із ключових досягнень у рамках плану дій ЄС щодо нульового забруднення.

Директива про очищення міських стічних вод була прийнята у 1991 році, щоб захистити довкілля від несприятливого впливу скидів стічних вод з міських джерел і конкретних галузей промисловості. Згідно з чинною директивою, держави-члени зобов'язані забезпечити, щоб стічні води з усіх агломерацій з населенням понад 2000 жителів збиралися та очищалися відповідно до мінімальних стандартів ЄС.

Комісія провела оцінку впровадження директиви у 2019 році. Ця оцінка підтвердила, що імплементація директиви призвела до значного скорочення викидів забруднюючих речовин. Одна з ключових причин ефективності директиви полягає у простоті її вимог, що дозволяє легко її виконувати. Сьогодні 98% стічних вод ЄС належним чином збираються, а 92% належним чином очищаються.

Однак оцінка показала, що все ще існують джерела забруднення, не враховані правилами. До них відносяться забруднення від менших агломерацій, переливи зливових вод і мікрозабруднювачі, які завдають шкоди довкіллю. Крім того, оцінка підкреслила, що сектор міських стічних вод є одним із найбільших споживачів енергії в державному секторі.

Нові правила спрямовані на вирішення проблем, що залишилися, та покращення внеску сектора у досягнення кліматичних цілей ЄС.

Сфера застосування директиви

Цілі директиви були розширені за межі лише захисту довкілля, та охоплюють також захист здоров'я людей і скорочення викидів парникових газів.

Для вирішення проблеми забруднення від малих агломерацій Рада розширила сферу застосування директиви, включивши до неї всі агломерації чисельністю **1250 осіб** і вище на відміну від 2000 осіб у чинній директиві.

Системи збору стічних вод і плани управління

"Зелена Трансформація України". Всі права захищено ©

Зобов'язання щодо створення міських **систем збору стічних вод** має бути поширене на всі агломерації чисельністю 1250 осіб і більше. Крайній термін виконання цього зобов'язання перенесено з 2030 року на 2035 рік, з деякими особливостями для менших агломерацій і держав-членів, які нещодавно приєдналися до ЄС. Наприклад, для держав-членів, які приєдналися у 2004 році та після 2006 року, зобов'язання можуть бути продовжені на 8 або 12 років відповідно, оскільки цим державам нещодавно вже довелося зробити значні інвестиції для імплементації директиви.

Нові правила встановлюють кінцеві терміни для держав-членів щодо створення інтегрованих планів управління міськими стічними водами: для агломерацій понад 100 тис. осіб – до 2035 р. та для агломерацій від 10 до 100 тис. осіб – до 2040 року. Такі інтегровані плани управління мають переглядатися принаймні кожні 6 років.

Очищення стічних вод

До 2035 року всі агломерації чисельністю 1250 осіб або більше будуть зобов'язані застосовувати **вторинну очистку** (тобто видалення органічних речовин, які можуть біологічно розкладатися) до міських стічних вод перед їх скиданням у довкілля. Винятки можливі для менших агломерацій і держав-членів, які нещодавно приєдналися до ЄС.

До 2045 року держави-члени повинні будуть забезпечити застосування **третинної очистки** (видалення азоту та фосфору) для агломерацій чисельністю 150 тис. осіб і вище. Третинна обробка буде обов'язковою у невеликих агломераціях у районах, де є ризик евтрофікації. Виняток можливий у випадку, коли очищені міські стічні води повторно використовуються для сільськогосподарського зрошення за умови, що відсутні екологічні та санітарні ризики.

Додаткова обробка, що видаляє широкий спектр мікрозабруднювачів («**четвертинна обробка**»), має стати обов'язковою для агломерацій чисельністю понад 200 тис. осіб до 2045 року, з проміжними цілями у 2035 та 2040 роках.

Розширена відповідальність виробника

Щоб покрити додаткові витрати, пов'язані з четвертинною обробкою, виробники фармацевтичних препаратів і косметики, що призводять до забруднення міських стічних вод мікрозабруднювачами, повинні будуть зробити свій внесок у витрати на цю додаткову обробку за допомогою схеми **розширеної відповідальності виробника** (РВВ). Рада погодилася, що РВВ має застосовуватися до будь-якого продукту, розміщеного на ринку, у будь-якій країні та будь-яким способом.

Енергетична нейтральність і відновлювані джерела енергії

Сектор очищення міських стічних вод може відігравати важливу роль у значному скороченні викидів парникових газів і допомозі ЄС у досягненні мети кліматичної нейтральності. Держави-члени визначили **ціль енергетичної нейтральності – до 2045 року** міські очисні споруди повинні будуть виробляти енергію, яку вони споживають. Цю енергію можна виробляти на майданчику або за його межами, а до 30% енергії можна буде придбати із зовнішніх джерел.

Спостереження за стічними водами та оцінка ризиків

Нові правила вводять зобов'язання для держав-членів контролювати параметри здоров'я у міських стічних водах

"Зелена Трансформація України". Всі права захищено ©

для відстеження наявності патогенів, відповідальних за захворювання людини та появу пандемій, таких як вірус SARS-CoV-2 (коронавірус), вірус поліомієліту та вірус грипу.

Крім того, держави-члени зобов'язані оцінювати ризики для довкілля та здоров'я людей, спричинені скиданням міських стічних вод, і, за необхідності, вживати додаткових заходів додатково до мінімальних вимог, встановлених у Директиві для усунення цих ризиків.

Детальніша інформація:

- Прес-реліз на сайті Ради ЄС

"Зелена Трансформація України". Всі права захищено ©